

قرارداد پستی و مسئولیت مدنی

بر اساس مقررات اتحادیه پستی جهانی و قوانین و مقررات داخلی

تألیف

دکتر علی موسی زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات نخل

سرشناسه	موسی زاده، علی، ۱۳۴۵-
عنوان و نام پدیدآور	قرارداد پستی و مسئولیت مدنی پست: بر اساس مقررات اتحادیه پستی جهانی و قوانین و مقررات داخلی / مؤلف علی موسی زاده.
مشخصات نشر	تهران: جاودانه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۹۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۷۴۳-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. [۱۶۹-۱۷۱]؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	پست و خدمات پستی -- قراردادها
موضوع	Postal service -- Contract
موضوع	پست و خدمات پستی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Postal service-- Law and legislation -- Iran
موضوع	مسئولیت (حقوق) -- ایران
موضوع	Liability (Law) -- Iran
موضوع	تعهدات (حقوق) -- ایران
موضوع	Obligations (Law) -- Iran
رده بندی کنگره	HE۷۱۹۸
رده بندی دیویی	۳۸۳/۴۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۶۴۰۰۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیب

عنوان کتاب: قرارداد پستی و مسئولیت مدنی پست

مؤلف: علی موسی زاده

ناشر: انتشارات جاودانه

مدیر تولید: رضا خسروان

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۴۰۰

قطع و تیراژ: وزیری - ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۷۴۳-۶

واحد تولید: ۶۶۴۹۵۲۷۵ و ۶۶۴۸۲۸۳۰-۰۲۱

دفتر فروش تهران: ۶۶۹۵۵۶۴۳-۰۲۱ - ۶۶۴۸۶۱۱۵-۰۲۱

دفتر فروش اصفهان: ۳۱-۳۳۲۰۵۰۵ دفتر فروش رشت: ۱۳-۳۳۲۶۵۱۱۳

www.jangal.com

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

پیشگفتار

مقدمه

بخش اول: تحلیل و توصیف قرارداد پستی ۱

- ۲ مبحث اول: چگونگی رابطه با پست
- ۲ گفتار اول: ماهیت حقوقی رابطه با پست
- ۲ الف: رابطه با پست عمل حقوقی است یا واقعه حقوقی؟
- ۴ ب: رابطه با پست عقد است یا ایقاع؟
- ۵ تفاوت عقد و ایقاع
- ۶ ج: رابطه با پست از عقود معین است یا غیر معین؟
- ۱۲ گفتار دوم: مقایسه قرارداد پستی با دیگر عقود مرتبط
- ۱۲ الف: مقایسه قرارداد پستی با عقد اجاره
- ۱۴ ب: مقایسه قرارداد پستی با عقد وکالت
- ۱۶ مبحث دوم: اوصاف قرارداد پستی
- ۱۶ گفتار اول: قرارداد پستی از موضوعات حقوق خصوصی است یا حقوق عمومی؟
- ۲۴ فایده تعیین جایگاه قرارداد پستی در حقوق خصوصی یا عمومی
- ۲۵ قرارداد پستی جزء کدام یک از شعبات حقوق خصوصی است؟
- ۲۷ آیا پست متصدی حمل و نقل عمومی است یا خصوصی؟
- ۲۹ گفتار دوم: قرارداد پستی از قراردادهای الحاقی است یا انفرادی؟
- ۳۱ مشخصات عقود الحاقی
- ۳۲ گفتار سوم: قرارداد پستی از عقود مستمر است یا فوری؟
- ۳۴ آغاز و پایان اجرای قرارداد پستی چه موقع است؟
- ۳۵ مبحث سوم: ارکان اساسی تشکیل دهنده قرارداد پستی
- ۳۶ گفتار اول: قصد طرفین و رضای آنها
- ۳۶ الف: ایجاب و قبول سازنده عقد
- ۳۷ ۱- تعریف ایجاب
- ۳۷ ۲- شکل ایجاب
- ۳۷ ۳- شرایط ایجاب

۳۸	۴- قبول
۳۸	ب: انعقاد قرارداد پستی
۳۹	۱- ایجاب و قبول در قرارداد پستی
۴۳	۲- زمان و مکان انعقاد قرارداد پستی
۴۵	۳- آثار تعیین زمان و مکان انعقاد قرارداد پستی
۴۷	گفتار دوم: اهلیت طرفین قرارداد پستی
۴۹	گفتار سوم: موضوع قرارداد پستی
۵۰	انحصار خدمات پستی
۵۲	خدمات پستی از گذشته تا حال
۵۴	الف: خدمات پستی (به معنای اعم)
۵۴	۱- قبول حمل و مبادله و توزیع مراسلات پستی
۵۴	اول: نامه
۵۵	دوم: کارت پستی
۵۶	سوم: مطبوعات
۵۶	چهارم: نوشته‌های مخصوص نمایان
۵۷	پنجم: بسته‌های کوچک
۵۹	ششم: قبول قبوض آب و برق و تلفن و گاز
۶۰	هفتم: پست تصویری
۶۰	۲- قبول حمل و مبادله و توزیع امانات پستی
۶۱	اول: امانت پستی
۶۳	دوم: پست مالی
۶۴	سوم: قبول وجوه قبوض آب و برق و تلفن و گاز و پرداخت آنها به بانک
۶۵	۳- خدمات پستی (به معنای اخص)
۶۵	اول: فروش کوپن‌های رپنس بین‌المللی
۶۷	دوم: فروش تمبرهای یادبود
۶۷	سوم: صدور اعلامیه دریافت و مطالبه نامه
۶۸	چهارم: پست تلفنی (قبول محمولات پستی از مقر فرستنده)
۶۸	پنجم: پست رستانت
۶۹	ششم: صندوق شخصی
۶۹	هفتم: پست تلفنی ۱۹۳ پیک ویژه

پیشگفتار

پس از فترت ۵ قرنیه وحی از حضرت مسیح (ع) تا حضرت محمد (ص)، اولین ارتباط بین آسمان و زمین با إقرأ برقرار گردید. لازمه إقرأ کتاب است. کتاب و خواندن و نیاز به آن، مکمل چرخه مطالعه‌اند. این کتاب قسمتی از این چرخه را فراهم نموده امید است علاقمندان به خواندن آن اهتمام ورزند.

۱- علم حقوق با توجه به انواع روابط موضوع آن، بدواً به رشته‌های چهارگانه خصوصی، کیفری (جزایی)، بین‌الملل و عمومی تقسیم می‌شود. با توجه به روابط مختلف اشخاص در رشته‌های مذکور، هر رشته به زیررشته‌هایی منشعب و بعضاً زیر رشته از رشته اصلی خود کاملاً منفک شده و یک رشته مستقل حقوقی را به خود اختصاص داده‌اند. این انفکاک تا حدی است که، نه تنها یک نفر نمی‌تواند متخصص تمام علم حقوق باشد، بلکه داشتن تخصص در یکی از شعبات چهارگانه حقوق نیز غیر ممکن است. با این وضع بیشتر توجهات مثلاً در حل کلیه مسایل مرتبط با حقوق خصوصی، با استناد به مواد قانون مدنی صورت می‌گیرد و در پرونده‌ها، چه به وسیله وکلاء برای طرح دعوی یا به وسیله قضات برای حکم در آن خصوص، نظرها به سمت و سوی قانون مدنی به عنوان مادر قوانین حقوق خصوصی معطوف می‌گردد. در حالی که موضوعات مهم از موضوعات حقوق خصوصی، خود دارای قوانین مدون خاص مثل بیمه، تأمین اجتماعی و پست و ... می‌باشند. چه در طرح دعوی و چه در حکم دعوای مطرح شده، آن قوانین باید مورد استناد قرار گیرند. مثلاً حمل و نقل از موضوعات مشترک قانونی مدنی و قانون تجارت و قانون پست می‌باشد و همه آنها را نمی‌توان با مواد و قواعد مربوط به قانون مدنی مورد دعوی و حکم قرار داد.

۲- ماده ۳۹۴ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ مقرر کرده: «حمل و نقل به وسیله پست تابع مقررات این باب نیست»، آیا این ماده به اعتبار خود باقی است یا به وسیله قوانین دیگر مثل قانون پست محدود و یا منسوخ شده است؟ اگر کالایی به یک نفر باربر یا یک شرکت

تجاری و یا شرکت پست برای حمل و نقل سپرده شده آسیب ببیند، آیا بر رابطه زیان دیده و زیان زنده قانون واحد و مبنای واحد حاکم است؟ بعلاوه آیا سپارنده محموله، همیشه ذینفع در طرح دعوای خسارت است؟ چرا که طبق مقررات پستی، محموله ارسالی مرحله‌ای از رهسپاری به وسیله فروشنده قابل استرداد می‌باشد. در چه مرحله‌ای فرستنده کالا نمی‌تواند دستور استرداد و عدم تحویل آن را به مرسول الیه بدهد؟

حق استرداد کالا تا یک مقطع زمانی به معنای این است که هنوز کالا به مالکیت مرسول الیه در نیامده است و بعد از آن مقطع زمانی برای مرسول الیه مالکیت ایجاد می‌شود. در این صورت انتقال مالکیت کالای ارسال شده از طریق پست برای گیرنده (که سابقاً مذاکره و توافقی در مورد آن صورت نگرفته)، یک عقد خاص از انواع عقود قانون مدنی است یا عقد غیر معین مشمول مقررات ماده ۱۰ قانون مدنی می‌باشد؟ محموله‌ای با پرداخت هزینه حمل و نقل به پست داده شده، هرگاه فرستنده بخواهد آن را مسترد نماید آیا کر به حمل و نقل (هزینه پستی) قابل استرداد است؟

۳- اساساً ایجاب و قبول قرارداد پستی که به وسیله ارسال کننده برای ارسال محموله یا مرسوله‌ای به مقصد گیرنده با اداره پست تشکیل می‌شود مثل بیع در فروشگاه‌های بزرگ با سرویس آزاد، در کجا و چه موقع و چگونه صورت می‌گیرد؟

۴- پست در یک شبکه بین‌المللی خدمات ارائه می‌دهد و از آن طریق کالایی به فراتر از مرزهای یک کشور فرستاده می‌شود. در صورت ورود خسارت به محموله، قوانین و قواعد مسئولیت مدنی چه کشوری و چگونه اعمال می‌شود؟ دعوای مربوط برای جبران خسارت در دادگاه کدام کشور قابلیت طرح و رسیدگی را دارد؟ دادگاه کشور فرستنده یا دادگاه کشور مسیر یا دادگاه کشور مقصد؟ این دعوی به وسیله چه کسی (فرستنده یا گیرنده) قابل طرح است؟

۵- در بررسی ابتدایی و اجمالی این موضوعات انجام دادم، مرا بر آن داشت که برخلاف متعارف، به جای بررسی موضوعی از موضوعات عام حقوق مدنی، به یک موضوع خاص که زوایا و ظرایف منحصر آن از نگاه‌های اندیشمندان حقوقی به دور مانده، نه با بزرگنمایی آن بلکه به قدر و اندازه‌ای که دارند، بپردازم.